

encyclopaedia bachibouzouck

0-1-2-3-4-5-6-7-8-9-etc.

by Jean-Léon Gérôme

Tuğrul Ası Balkar * Thiresia Choremi * Mehmet Çilek * Duygu Güles * Bekir Gür * Alpertunga Kara *
Samed Karagöz * Osman Konuk * Aline Martin * Sam Palaje * Ergun Tavlan * Ali Yavuz * Reha Yünlüel

(0-9-etc.)

11 *[bana onbirini söyle: 50-60]*

karması

1. Oktay:

kalede tecrübe önemli. refleksleri zayıf ama "yertutması" süper.

2. Edip:

sağbek "ileri geri" gidip gelmeli. fizik kondisyonu mükemmel.

3. Metin Altıok-Ergin Günde:

form durumlarına göre dönüşümlü oynarlar.

4. Ülkü Tamer:

Antep'ten iyi stoper çıkar. durdurur, keser ama topu iyi kullanamaz. bütün stoperler gibi fandimentili zayıf.

5. Attila İlhan:

sarkık libero. yaşılı, yavaş ama oyun zekası yüksek.

6. Sezai:

iki ayağını da kullanır. yüzyılın "playmaker'ı". "federasyon" un ambargosuna rağmen futbolcuların oylarıyla kadronun banko oyuncusudur.

7. Cemal:

ters ayağı zayıf. derinlemesine, öldürücü tek pasları eşsizdir. tribünde kadın yoksa oynayamaz. bazen bacakarası atmak için pozisyonu öldürür.

8. Ece:

"özel hayatı" problemleri. kale arkası seyircisi için oynar. hep aynı çalımı atar, zayıf savunmalar da her defasında yer.

9. İsmet:

tipik bir striker. dömvoleleri jeneriklidir. taymingiyle kendinden daha uzunlardan hava topu alabilir. dripling ustasıdır. futbolun şov olduğunu bilincindedir. futbolla ilgisiz, sadece onu seyretmeye gelen bir kitlesi var.

10. Turgut:

takımın iki yıldızından biri. "hücumda dönük orta saha oyuncusu". asist ve gol sayısı eşit. üstün teknikini fizik gücüyle birleştirdiğinden savunulması imkansız gibidir.

11. Cahit:

teknik direktörle iyi anlaşamaz. gol atınca hiçbir şey olmamış gibi yürüyor... sol aştan ters çalımlarla sıfırına... topu iğne deliğinden geçirir. takım taktiğine hiç uymaz. bazen kendi takım arkadaşlarını da çalımlar.

Oktay Rifat şiirini sevmem. ama diğerleri kaleci olmak istemedi. topu olan şişman çocuk kaleye geçer.

altmış kuşağından bir basketbol takımı çıkar. yedeksziz bir beş. uzunsuz, kısa bir takım. dış şutla maç kazanılmaz. ya da çok zor kazanılır. takımın iki skorer gardı çok yüzdeli oynarsa o da. seksen kuşağından street ball takımı olur. üç kişilik. bir de yedek. doksan kuşağı seçmeleri devam ediyor. seçilenler kendi aralarında tek kale ısrıma maçı oynuyorlar şimdilik. sağlam bir beş var. onbir zor.

[osman konuk] (bb 2/'05)

A

A wie Àànfàng, (commencement, début).

L'Àànfàng, c'est le début, le commencement.

Autant, dès lors, commencer par le début, à savoir, par la graphie et la prononciation.

Quant à la première, il s'agit de celle proposée par le *Précis pratique de grammaire alsacienne* (1), qui souligne que : « reproduire le timbre des différentes voyelles alsaciennes n'est guère aisés » et opte « en l'absence de codification... pour l'utilisation d'accents sur les voyelles concernées... » (2)

Quant à la seconde, c'est celle de mon village cet "îlot linguistique" qu'est, selon les termes du Professeur Matzen, La Wantzenau.

Ceci étant dit, *jetzt kenne m'r*, on peut y aller. Où, on l'ignore, mais on y va, en partant de chez nous où à est un *a* sombre, voilé, qui n'existe pas en tant que tel en français. Il ressemble cependant aux *en* et *an* de "enfant". Et pourtant, entre l'enfant et l'Àànfàng, il y a tout un univers. Ainsi, à l'initiale Àànfàng, s'étire, d'où le redoublement Aà, qui s'étire dans l'*n* et l'*f*, qu'on n'hésitera pas à prononcer, tous deux, aux normes françaises. Quand ensuite l'à revient c'est, accompagné d'un sonore -*ng* germain, pour conclure.

Il y a le *SchüehlÀànfàng*, la rentrée scolaire ; le *SaisonÀànfàng*, l'ouverture de la saison. Mais, pour qui souhaite commencer par le tout début il n'est pas inutile de rappeler, selon certaines versions qu' *Îm Àànfàng ïsch s'Wort gwen*, qu'« Au commencement était le Verbe... »

Àànfàng, commencer, par exemple : *wàs kènn ti nùmme hitt mít mìr àànfàng ?* que pourrais-je bien faire de moi aujourd'hui ?

L'amoureux du ballon rond répondra à la question, en se rendant au stade où il n'hésitera pas à lancer un sonore *hé dü* *Àànfänger*, pour qualifier péjorativement d'amateur –autrement dit de manche–, le piètre joueur. *L'Amateur*, en français dans le texte, choisira en revanche des lieux plus sereins pour éveiller ses sens et honorer sa réputation de *Liebhààwer*, d'amoureux homme de l'art. Au féminin la *Liebhààwere* fera de même. Mais, *g'hiibst wie g'sprunge* (l'un dans l'autre) chacun devraient y trouver son bonheur en y mettant un peu du sien.

(1) Précis pratique de grammaire alsacienne, *Saisons d'Alsace N°83*, Strasbourg 1984, Librairie Istra

(2) Op.cit, p.11

[aline martin] (bb 3/'05)

Abdülhak Hâmid

Geçerken uğrayıp şiir veren adam. Ama bütün hayatı geçerken uğramak olan adam.

[ergun tavlan] (bb 4-5/'05)

Abdülhak Hâmid'in şiir tanımı

şöyledir: "Şiir, bir hakikat-ı müdhişenin tazyiki altında hiçbir şey söyleyememektir."

[ergun tavlan] (bb 3/'05)

Aka Gündüz

Dağıtmış ruh. Toplama zihin. Pan-Türkist, popülist, realist, romantik, ak, kara, her şey, her şeyden bir şey. Ne ayak olduğunu soran Atatürk'e, "Anarşistim!" demişliği de vardır.

Yazdığı 300 sayfalık romanda tek silik, çizik, düzeltme olmamasıyla övünür. Dünya rekoru sahibidir: "İki Süngü Arasında" romanını (her yarım saatte bir penceresine bırakılan kahveleri içerek) bir buçuk günde yazmıştır.

[ergun tavlan] (bb 2/05)

τριγύριζαν έτσι, μήπως και προχωρήσει το απόγευμα πιο γρήγορα. Μετράω τέσσερα θεατρικά έργα: «... και Ιουλιέττα», «Σβήσε μου το γέλιο», «Τα λουλούδια στην κυρία», «Η ψίχα του νερού». Από το πρώτο ως το τελευταίο μεσολαβούν έξι χρόνια και τέσσερις σκηνές. Έχω πάντα στον νου μου εκείνους που έγραψαν πριν από μένα, τα μυστικά των φύλων μου και μια φράση από τη «Δεσποινίδα Τζούλια» του Στρίνμπεργκ: Όλα τ' αγόρια κλέβουν μήλα. Έτσι συνεχίζω.

ΥΓ: Με τα απογεύματα δεν έγινε τίποτα. Βρίσκονται πάντα στη θέση τους, το ίδιο δύσκολα. Ευτυχώς! //

Από την εφημερίδα **ΤΑ ΝΕΑ**, 21-07-2001, Σελ.: R36.

[thiresia choremi] (bb 4-5/05)

Άκης Δήμου (Akis Dimou)

Ο Άκης Δήμου είναι δικηγόρος. Έχει γράψει έως σήμερα τέσσερα θεατρικά έργα, μεταξύ των οποίων το «...και Ιουλιέττα». Το έργο αυτό είναι μια σπουδή πάνω στη σχέση χρόνου και μνήμης, έρωτα και θανάτου, λήθης και διάρκειας. Ο Άκης Δήμου το έγραψε το καλοκαίρι του 1994 και τον Νοέμβριο της επόμενης χρονιάς παρουσιάστηκε στην Πειραματική Σκηνή της «Τέχνης», με Ιουλιέττα τη Λύδια Φωτοπούλου.

Ο ίδιος, παρουσιάζει τον εαυτό του ως εξής :

//Ξαφνικά άρχισα να δυσκολεύομαι τα απογεύματα...

Δυο - τρία πράγματα που ξέρω για μένα: γεννήθηκα στην Αμαλιάδα το 1964, Οκτώβριο. Ως τα 18 δεν επιθύμησα καμία μεγάλη πόλη. Στο τέλος εκείνης της ηλικίας ήρθα στη Θεσσαλονίκη. Τα γνωστά νομικά. Οι πρώτες χειραψίες με την πλήξη. Ένας - δύο βιαστικοί έρωτες. Ξαφνικά άρχισα να δυσκολεύομαι τα απογεύματα, πιο πολύ τα καλοκαιρινά (δεν μ' ενδιαφέρουν και οι διακοπές). Άρχισα να γράφω προσπαθώντας να βάλω λόγια σε κάτι άφωνες εικόνες που με

Akis Dimou

Avocat de profession. Il a écrit jusqu'à présent quatre pièces de théâtre dont « ...Et Juliette ». Cette pièce est une étude sur la relation entre le temps et la mémoire, l'amour et la mort, l'oubli et la durée. Akis Dimou l'a écrite pendant l'été 1994 et en novembre de l'année suivante elle a été présentée à la scène expérimentale du théâtre « Τέχνη » à Thessalonique, avec Lydia Fotopoulou dans le rôle de Juliette.

L'auteur lui-même a une façon bien particulière de se présenter :

//Tout à coup j'ai commencé à trouver les après-midi difficiles

Deux-trois choses que je sais sur moi : Je suis né à Amaliada en 1964, un mois d'octobre. Jusqu'à mes 18 ans je n'ai souhaité vivre dans aucune grande ville. A mes 18 ans je suis venu à Thessalonique. Les études habituelles : le droit. Les premiers serrements de mains avec l'ennui. Un ou deux amours

pressés. Tout à coup, j'ai commencé à trouver les après-midi difficiles, surtout les après-midi de l'été (les vacances ne m'intéressent pas). J'ai commencé à écrire en essayant de mettre des mots sur certaines images muettes qui me tournoyaient ; comme ça, pour essayer de faire passer les après-midi plus vite. Je compte quatre pièces de théâtre : « ...et Juliette », « Eteint moi le rire », « Les fleurs pour la dame », « La mie de l'eau ». Du premier jusqu'au dernier s'écoulent six ans et quatre scènes. J'ai toujours en tête ceux qui ont écrit avant moi, les secrets de mes amis et une phrase de « Mademoiselle Julie » de Strindberg : Tout les garçons volent des pommes. Je continu ainsi.

p.s. : En ce qui concerne les après-midi, rien à changer. Ils sont toujours à leur place, toujours autant difficiles. Heureusement !//

Tiré du journal TA NEA , 21-07-2001 ,
p.: R36, traduit par Thiresia Choremie

[thiresia choremie] (bb 4-5/'05)

Alexandre Kojeve

Mao'nun devrimini "Napolyon yasaları Çin'e girdi!" diye yorumlamış, sağ ve sol kanat Hegelci alternatifler arasındaki savaşın bir galibinin olmayacağı, olsa bile bunun bir ayrıntı sayılması gerektiğini, kim kazanırsa kazansın gelişmiş dünyanın tamamının bir tür küresel topluma doğru ilerleyeceğini öngörmüş, Birleşik Devletler ve Birleşik Sovyetler'e karşı üçüncü bir güç (Latin İmparatorluğu) yaratılması konusunda politikalar üretmiş, Avrupa Ekonomik Topluluğu'nun oluşumunda önemli rol oynamış, "ikna olmuş bir komünist" olmasına rağmen İkinci Dünya Savaşı sonrasında başlayarak olduğu 1968 yılına kadar Fransa'da "güvenilir bir hükümet danışmanı" olarak görev yapmış, Avrupa entelektüel çevrelerini sanıldığından fazla etkilemiş, özellikle Bataille, Lacan, Breton gibi isimleri darmadağın etmiş siyaset felsefecisi, siyaset felsefecilerine göre gelmiş geçmiş en büyük Hegel uzmanı.

[ergun tavlan] (bb 4-5/'05)

Alain Bosquet

Şiirden arta kalan zamanını "toplumda yer yapmaya" ayırmış, fiilen katıldığı Normandiya çıkarmasının olduğu gün dışında her gün gazete okumuş (çünkü, "gazete sizi asırın bilincine vardırır, insanoğlunun psikolojisini, derinliğini ve acımasızlığını öğretir"), Samuel Beckett tarafından İngilizcaye çevrilen şiirlerini orjinallerinden başarılı saymış, Paul Eluard'ı "küçük ve degersiz", Rıza Tevfik'i "görkemli" bulmuş, baba tarafından Rus, Alzaslı Yahudi ve Katolik, anne tarafından Alman ve Tatar, ABD ordusundan emekli Parisli şair.

[ergun tavlan] (bb 1/'05)

Amerikan Yeni Eleştiri'sinin iki şifre kelimesi

Edward W. Said'e göre, biçimsellik ve içgörü.

[ergun tavlan] (bb 3/'05)

Anton Pavloviç Çehov (Антон Павлович Чехов)

Hepimiz Gogol'ün Palto'sundan çıktıktıktan sonra rus yazar.

[samed karagöz] (bb 4-5/'05)

ara güler

şebinkarahisar'lı keşifoğulları'ndan
dacat bey -derderyan- ve misir'lı kirkor
efendi'nin kızı verjin hanım'ın 1928
doğumlu gözüne gözlük gözlüksüz,
layka reklâmi *foto muhabiri* kılıklı
fotoğraf sanatçısı oğulları.

bkz. leica / arda kremi / güler eczanesi /
sevdigi yemislerle babamı gömdüm /
annadın mı.

kaynak: bir yudum insan: ara
güler/nebil özgentürk-199?

[\[reha yünluel\]](#) (bb 4-5/'05)

"Arslan avında karşılaşacağım tek sorun, arslanı göremeyecek olmam."

Görme sorunları yaşayan James Joyce,
Hemingway'le arslan avına çıkmadan
önce, durum değerlendirmesi yapıyor.

[\[ergun tavlan\]](#) (bb 2/'05)

"Au Contraire"

İngiliz olup olmadığı sorulduğunda
Samuel Beckett'in verdiği cevap.

[\[ergun tavlan\]](#) (bb 2/'05)

Avant-garde

Modern aklın 'sızıntısı'.

[\[ergun tavlan\]](#) (bb 4-5/'05)

B

B wie Bumerang

Le boomerang est une arme de jet d'origine australienne capable de revenir vers le lanceur.

Le boomerang n'est donc à l'origine ni un élément du folklore, ni (contrairement à ce qu'il voudrait bien à première vue donner à entendre, si on le laissait faire) un vocable du dialecte alsaciens. Et, j'entends d'ici quelque puriste à corps et à cri défendre la position selon laquelle on pourrait, dès lors, très bien en rester là et s'en passer, voire en interdire l'usage. Voire...

Sauf que..., sauf que, et d'une, on ne laissera pas le premier venu faire et que de deux, on se gardera bien d'autoriser les seconds à en rester là, vu que, d'une part, le boomerang est aussi ce terme par extension utilisé afin de désigner d'un acte, lorsqu'il se retourne contre son auteur, l'effet (lequel peut prendre, selon le cas au sens figuré au détour d'un bois d'un retour de flamme le tour) et que, de l'autre, ça se saurait si l'orthographe n'était pas que pure convention – pour ne pas dire née de pure invention – proposée par quelques-uns quelque part il y a quelque temps à quelques autres – qui au reste acquiescèrent, qu'on soit bien d'accord.

Qu'il ne nous soit par conséquent, ni ici et ni nos jours, inconcevable d'imaginer un *Bumerang* à la mode locale pour mieux coller à la cause encore commune (qu'à l'énoncé déjà on le tient bien); ni, à plus grande échelle et dans la durée, impossible de songer à former du *boumerangue* une version accordée à l'accent de l'hexagone pour au mieux correspondre avec son franc-parler, ne nous fera pas taxer d'inconséquence. Surtout si c'est fait dans un souci d'intégration sociale.

De fait, le boomerang / Bumerang / boumerangue (que pour simplifier nous désignerons dorénavant par sin initiale), le *b*, dirons nous donc, a bel et bien, non seulement sa place ici et ailleurs sur le territoire national – voire au-delà

dans tout l'espace de la francophonie – , mais, aussi et surtout, un bel avenir dans nos idiomes respectifs. Le *b* est l'arme de jet capable de revenir vers le lanceur, mieux vaudrait se le tenir une fois pour toute pour dit. En effet – et ce n'est pas celui qui, pour avoir acheté un *b* neuf cherche depuis à se débarrasser de l'ancien, désormais, vous dira le contraire – *wer nicht hören will muß fühlen* avec ce drôle d'oiseau-là.

Aussi pour prévenir afin de n'avoir pas à pleurer toutes les larmes de son corps, apprenons à faire, face à un imaginaire retour de *b*, bonne figure. D'abord notons : dans ce genre de circonstances, on a beau dire – et c'est fou quand on y pense tout ce que l'homme peut inventer et la femme faire dire (et *vice versa*) à de simples mots dès qu'ils se mettent à forer – on ne fait que *bâble dumm* ; on a beau faire comme si lancer des bouteilles à la mer, envoyer des tas d's.o.s et de s.m.s servir à quelque chose : *bäberlebäb* de tout ce *Bâbelwâsser*.

Illico tisons-en la leçon : qu'on se fasse braire tout seul comme un âne ou suer en troupeau comme des bêtes à chercher un *Baum* (arbre) derrière lequel se cacher. Le meilleur, qu'il soit *Beld*, (peuplier), *Birrick*, (bouleau), *Baobab* (baobab), ne pourra dissimuler la forêt (*de Wâld*).

Lorsque la vie ('s *Lewe*), a décidé, par un de ses mouvements, dont au fond elle seule a le secret, de nous rattraper, bon gré, malgré, en réalité ça le fait, et (depuis le *Bâbelthurm*, au plus tard et le big bang au plus tôt ça se sait) plutôt deux fois qu'une, en général.

Also, enfin, la preuve par a plus *b* étant faite, tenons nous prêts, comme le dit la définition du mot scout, toujours à toutes éventualités et venons-en à la conclusion.

Salü bisâme un bis ball.

[\[aline martin\] \(bb 4-5/'05\)](#)

başıbozuk

resmî, resmîleşmiş, ya da kendisini şu ya da bu güç ile "resmî" leştirmiş iktidar alanlarının dışında farklı, ayrık, kendine özgü (sui generis) bir disiplin anlayışıyla kendisine iktidar alanı değil yaşam alanı oluşturmuş, oluşturan, oluşturmayı hedefleyen kişi, grup, oluşum vb.

[\[reha yünlüel\] \(bb 2/'05\)](#)

"Batı enstrümanlarıyla arabesk çalan" şair

Sabit Kemal Bayıldırın'a göre, Ahmet Haşim.

[\[ergun tavlan\] \(bb 2/'05\)](#)

Beyaz

Karanlık bir dergi. İlhan Berk'ten Sami Baydar'a uzanan bir çizgide düşe kalka yapılmıştı.

[\[mehmet çilek\] \(bb 2/'05\)](#)

"Bir kitapta resim şart!"

Bir Cemal Süreya incisi. Gustave Flaubert'in, "Ben sağ oldukça kitaplarım resimli olarak çıkmayacaktır, çünkü çok güzel bir tasvir, çok kötü bir resmin yanında bile sönüklük kalır," önermesinin paralaksi.

[\[ergun tavlan\] \(bb 4-5/'05\)](#)

C

Cebir

Hayli zor(layıcı) olması hasebiyle hayatı benzeyen disiplin. Cebirin kurucusu el-Hârizmî'nin, *Cebir* adlı kitabında çarpmaya için *darp* kelimesini kullanması, şiddet ve cebirin ayrı düşünmenin pek mümkün olmadığını ihtar etmektedir adeta. (Her türlü zorlamayı dışlayan, öğrenci-merkezli yeni pedagojik yöntemlerle neden bir türlü matematik öğretilemediğinin nedenleri bunla ilişkin olabilir mi?) El-Hârizmî'nin meşhur kitabının adı olan *Cebr ve'l-Mukâbele* ifadesinin hatırlattığı gibi, en iyi cebir öğrencileri, darplara mukabele etmemeyi bilmeli yani savunma sanatlarında mahir olmalıdır. El-Hârizmî, örneğin, kitabının önsözünde peygambere ve halifeye övgüler sıralamıştır; kitabı Latince'ye çeviren zîndiklar ise, kitabının önsözünü atlayarak mukabelede bulunmuşlardır. Modern bilim cebirseldir, şaka yapmaya gelmez!

[bekir gür] (bb 3/'05)

Celal Sılay

Kısa boyu nedeniyle Napolyon Celal diye anılmış, tanıştığı bütün kadınlara aşık olmuş, işi ve geliri olmamasına rağmen Şişli'de bir evde tek başına yaşamış, ömrünce tek kitap okumamış, durma şiir yazmış şair. Vâ-Nû, Peyami Safa, Hilmi Ziya gibi büyüklerce övülmüş, şişmiş, şişirilmiş, Türk şiiri yatak değiştirince de unutulmuş, yaşlılığı ölü olarak geçmiştir. Fiziksel ölümü, Şişli'dekievinde, kapıda, çıkışken, filinta halde gerçekleşmiştir.

[ergun tavlan] (bb 1/'05)

cevlen

Karınçalık Köyü türkmenlerince sığ su anlamında kullanılan sözcük.

[der. ali yavuz] (bb 4-5/'05)

Charlie Chaplin

Sahte evrak düzenleyerek "Şarlo'yu taklit etme yarışması"na katılan, ancak 13'üncü olabilen 'oyuncu'.

[ergun tavlan] (bb 3/'05)

Clakson, Trombette e Pernacchi (Klakson, Borazanlar ve Birtlar)

Dario Fo'nun Mikelanjjin jargonunu sahiplenmiş kapital-devlete üflediği. Ya da: "Seni ben yarattım. Git!"

[ergun tavlan] (bb 3/'05)

Cleanth Brooks

Kant'ın gölgesinde oturup nesnel bağlaşıklar kebabı yapan adam. Siyasal, toplumsal, etik, metafizik vd. bileşenlerin üzerini örtmüştür, bunları şiirin okunmasında gereksiz unsurlar olarak görmüştür. Yaptığı en anlamlı eleştiri, özeleştirisidir: "Ömrüm, şöhretimden uzun sürdü!"

[ergun tavlan] (bb 3/'05)

D

Daktilo

Sevim Burak'ın şiir/öykü makinesi. F harfi ile başlar, b ile biter, bitti.

[mehmet çilek] (bb 2/'05)

DE FEM BENSPAEND

(THE FIVE OBSTRUCTIONS)

Lars von Trier'in, hocası Jorgen Leth'in yanaklarını İsa'nın yanaklarına çevirdiğiidir. 4 tokat, 1 makas.

[ergun tavlan] (bb 4-5/'05)

Ντέρτι [dérti] : < Dert.

Πόνος, καημός, θλίψη / Chagrin. Expression: Τον έφαγε το ντέρτι: Le chagrin qu'elle lui a causé l'a miné.

[thiresia choremi] (bb 4-5/'05)

"Devletin şairi olamayan devletperest"

Sabit Kemal Bayıldırın'a göre, Yahya Kemal.

[ergun tavlan] (bb 2/'05)

dogville

Iars von trier'in millete "sinema" diye yutturduğu, kakaladığı 2002 tarihli bir tiyatro başyapıtı.

[reha yünlüel] (bb 4-5/'05)

Dublin

James Joyce'a göre bir felç merkezi.

[ergun tavlan] (bb 2/'05)

Düzine

Düzinenin yaşamımızdaki önemi 12 sayısının 10 sayısına göre kimi hesapsal kolaylıklara sahip olmasındandır. Şöyle ki: 10, sadece 2 ve 5'e tam bölünür; oysa 12, hem 2, hem 3, hem 4, hem de 6'ya tam bölünür. Bunu şöyle de okuyabiliriz bir düzineyi 2'ye, 3'e, 4'e ve 6'ya ayıralım; oysa 10'luk bir desteyi sadece 2'ye veya 5'e ayıralım. Kardeş kavgalarının genelde eşit bölüşemeden kaynaklandığı düşünülünce bu hesapsal kolaylığın hayatı önemini görmek zor değildir. Bugün saat sistemi, trigonometri, ya da astronomi vs. yerlerde hâlâ 60'ı kullanmadığımız bir nedeni budur. Yani 60, 12'nin 5, 10'un 6 katıdır; 60, hem 10'luk hem de 12'lik sistemle uyumlu çalışır. Dolayısıyla 2, 3, 4, 5, 6 gibi sayılarla çalışmayı oldukça kolaylaştırır. Tarihsel olarak, günümüzde 60'lı sayı sisteminin yaygın olarak kullanılması, Yunanlığının Babillilerin 60'lı sayı sistemini iktibas etmesinden kaynaklanıyor. Babillilerin sayı sistemleri

gereği kesirli sayılarla haşır neşir oldukları biliniyor. Kesirli sayılarla çalışırken, 12'nin katı bir sayıya ulaşmak kolay oluyor paydayı eşitlerken. Örneğin, diyelim ki $1/6$ ile $1/4$ toplamak kolay çünkü $2/12 + 3/12$ şeklinde genişletilebilirler veya benzer şekilde $10/60 + 15/60$ diye genişletilebilirler; yani 60 çoğu payda eşitleme işini kolaylıkla görüyor, 60'ın bir katına ulaşmaya gerek kalmıyor.

[bekir gür] (bb 4-5/'05)

F

Fargo

En beyaz kara film.

[ergun tavlan] (bb 4-5/'05)

E

"Ece Ayhan'ın tüp şairleri"

Bir Edip Cansever incisi. Mustafa Irgat ve İzzet Yasar için döktürmüştür.

[ergun tavlan] (bb 1/'05)

Fazıl Hüsnü Dağlarca

Çocukluğunda, herkesin şiir yazabilmek için okula gittiğini sanan şair.

[ergun tavlan] (bb 3/'05)

"Entrez!"

Park Otel'in 165 numaralı odasının kapısı çalındığında, müdafinin verdiği cevap/komut/ünlem.

[ergun tavlan] (bb 2/'05)

Fethi Naci

Enis Batur'a göre, "ağırıksız" biri: "kendi hafifliğini aramış ve bulmuş sanki."

[ergun tavlan] (bb 4-5/'05)

S

evlilik

çoğunlukla *kutsanmış sportif faaliyet* olarak algılanan sosyal vak'a.

[reha yünluel] (bb 3/'05)

Garip

Oktay Rıfat'a göre, bir havalandırma hareketi.

[ergun tavlan] (bb 4-5/'05)

gol

Türkmencede vâdi. ör. "Deregol": Çanakkale Bayramiç Çayı'nın yatağanın bulunduğu bölgeye verilen isim.

[\[der. ali yavuz\] \(bb 4-5/'05\)](#)

hababam sınıfı

stepne'nin dolmuş mâcerası.

[\[reha yünluel\] \(bb 4-5/'05\)](#)

"Havada Bulut"

Asıl adı "Kovada Bulut" olan, Büyük Doğu dergisinde yayımlanırken editörün (Necip Fazıl) baskısıyla bu adı alan, Sait Faik'in birbirine bağlı hikâyeler toplamı.

[\[ergun tavlan\] \(bb 4-5/'05\)](#)

"Hugo, hélas!"

Andre Gide'in "Fransızların en büyük şairi kimdir?" sorusuna verdiği cevap.

[\[ergun tavlan\] \(bb 4-5/'05\)](#)

I. A. Richards

Art damarı çatlamamış (tek) akademili.

[\[ergun tavlan\] \(bb 3/'05\)](#)

İkinci Yeni

1950'den bugüne uzanan dev bir yatak. Ezan sesinin çan sesine karşıtı mozaik şiir soyu.

[\[mehmet çilek\] \(bb 2/'05\)](#)

"İkinci Yeni'nin oğlu, Kırk Kuşağrı'nın evlatlığı"

Sabit Kemal Bayıldırın'a göre, Ataoğlu Behramoğlu.

[\[ergun tavlan\] \(bb 2/'05\)](#)

"Islam faşisti"

Falih Rıfkı Atay'a göre, Necip Fazıl Kisakürek.

[\[ergun tavlan\] \(bb 2/'05\)](#)

"Islam komünisti"

Burhan Belge'ye göre, Necip Fazıl Kisakürek.

[\[ergun tavlan\] \(bb 2/'05\)](#)

İsmet Özel

Solda sıfır.

[\[ergun tavlan\] \(bb 2/'05\)](#)

Isseki ni chou

(一石二鳥 - **İsseki ni çô**)

"Bir taşla iki kuş" anlamına gelen bir japon deyimi.

[\[alpertunga kara\] \(bb 3/'05\)](#)

J

Jack London

ABD'deki alkol yasağını savunan yazar.

[\[ergun tavlan\] \(bb 3/'05\)](#)

jean-pierre léaud

les 400 cents coups'nun 14 yaşındaki çocuk yıldızı, antoine doinel'i; jacqueline pierreux'nün oğlu.

[\[reha yünlüel\] \(bb 4-5/'05\)](#)

John Cassavetes

Merkezdeki marjinal.

[\[ergun tavlan\] \(bb 4-5/'05\)](#)

Judith Herzberg

1934 Amsterdam doğumlu şair. "Her şeyi çözüyor mu zaman?" diye bir soru sormuş fi tarihinde. İnsanı değiştiren şiirler yazıyor. Öyle büyük şeyler değil ama söyledikleri. Şair işte.

[\[mehmet çilek\] \(bb 2/'05\)](#)

K

Kabe ni mimi ari, shouji ni me ari

(壁に耳あり、障子に目あり - **Kabe ni mimi ari, şöci ni me ari**)

"Duvarların kulakları var, kapıların gözleri" anlamına gelen bir japon atasözü.

[\[alpertunga kara\] \(bb 3/'05\)](#)

Kaφετζής [kafedzís] : < turc. Kahveci.

O ιδιοκτήτης καφενείου ή ο υπάλληλος που ετοιμάζει τους καφέδες / Le propriétaire d'un café ou l'employé qui prépare les cafés.

[\[thiresia choremi\] \(bb 4-5/'05\)](#)

Kitap

Damarlarında harflerin dolaştığı yırtıcı bir hayvan.

[\[mehmet çilek\] \(bb 2/'05\)](#)

Kιτάπι [<k>itápi] : < turc. **Kitap**.

Βιβλίο ή τετράδιο που χρησιμοποιείται για σημειώσεις / Livre ou cahier qu'on utilise pour prendre des notes.

[*thiresia choremi*] (bb 4-5/'05)

Krzystof Kieslowski

Eğreti yönetmen.

[*ergun tavlan*] (bb 3/'05)

"Küçülen, fakat okuyucunu büyütten şair"

Hüseyin Cöntürk'e göre, Necatigil.

[*ergun tavlan*] (bb 2/'05)

L

Lev Vladimirovič Kulešof

(Lev V. Koulechov)

Sovyet yönetmenlerinin babası, kâşif, çekmeyen yönetmen, yazmayan teorisyen. İç savaşın mahrumiyet ortamında ham film bulamadığından atölyesinde "filmsiz filmler" çekti. Kısa bir süre öğrencisi olan Eisenstein'la da "filmsiz montaj" denemeleri yaptı. Derslerinde işlediği "montaj etkisi" düşüncesi öğrencisi Pudovkin tarafından hayatı geçirildi. Sinemacı yetiştirmenin film çekmekten daha önemli olduğunu inandı, "direktif vermek" yerine öğretmeyi yeğledi, öldüğü güne kadar öğretti.

[*ergun tavlan*] (bb 4-5/'05)

Makro kozmos

Cemil Meriç'e göre, Balzac.

[ergun tavlan] (bb 3/'05)

"Makro-kozmos'un şairi"

Hüseyin Cöntürk'e göre, Dağlarca.

[ergun tavlan] (bb 2/'05)

Madımk oteli

"Sivastopol, 2 Temmuz 1993, 37 ölü, milyonlarca şiir yaralı" (Akgün Akova)

[mehmet cilek] (bb 2/'05)

"Mathematik ist reine Dichtung"

Kant'ın *Opus Postumum* adlı kitabında kullandığı, "matematik, katıksız şiirdir" anlamında bir söz. Bu söz ile Kant, matematsel Platoncuların "matematik, bir keşiftir" şeklindeki görüşünü bir kenara iterek, matematiğin bir tür zihinsel inşa olduğuna ve dolayısıyla bir tür *poiēsis* (yaratma) olduğuna vurgu yapıyor.

[bekir gür] (bb 3/'05)

Mwave (Mave)

Yeni Kaledonya'nın Vo bölgesinde yaşayan Tita kabilesinin konuşduğu lehçenin ismi.

[sam palaje] (çev. reha yünlüel) (bb 2/'05)

Mwave (Mavé)

Un mot correspondant une dialecte parlée d'une tribu de la région de Voh, Tieta en Nouvelle Calédonie.

[Sam Palaje] (bb 2/'05)

mehmet rıfat ilgaz

hâl ve gidiş'ten ihtârî; fincanı katırlarını ürkütken, at başında dolmuşçu sinek, çalçene şair, stepne romancı.

babası karadeniz'li hüseyin vehbi bey, annesi bartın'lı ağalar ailesinden fatma hanım'ın resmî kayıtlara göre 7 Mayıs 1911'de -annesine göre şubat 1910'da doğan oğulları.

kaynak: bir yudum insan: rıfat ilgaz/nebil özgentürk-199?

[reha yünlüel] (bb 4-5/'05)

mennik

Karınçalık Köyü türkmenlerince "boğaz" anlamında kullanılan sözcük.

[der. ali yavuz] (bb 4/'05)

Meζές [mezés] : < turc. Meze.

Έδεσμα με πικάντικη γεύση, το οποίο σερβίρεται είτε ως ορεκτικό είτε ως συνοδευτικό. Φρ. Παίρνω κάποιον στο μεζέ: κοροϊδεύω κάποιον / Mets à goût piquant, servis soit comme entrée soit comme accompagnement. Loc. (trad. littérale. Je prends quelqu'un au meze: je me moque de quelqu'un).

[\[thiresia choremi\] \(bb 4-5/'05\)](#)

mistons (les)

françois truffaut'nun, maurice pons'un bir öyküsünden hareketle çektiği; başrollerini gérard blain ve bernadette lafont'un paylaştığı, müziğini maurice leroux'nun, seslendirmesini michel françois'nın yaptıkları, aşık bir çifti takip eden beş haylazı anlatan onyedi dakika yirmi saniyelik siyah beyaz belgeselimsi 1958 tarihli kısa metraj. truffaut'nun ilk filmim dediği. fransızcada "veletler" mânâsına gelen köhnemiş bir sözcüktür.

[\[reha yünlüel\] \(bb 4-5/'05\)](#)

Mikro kozmos

Cemil Meriç'e göre, Stendhal.

[\[ergun tavlan\] \(bb 3/'05\)](#)

"Mikro-kozmos'un şairi"

Hüseyin Cöntürk'e göre, Necatigil.

[\[ergun tavlan\] \(bb 2/'05\)](#)

Minelbab İlelmihrab [Mütareke Devri Anıları]

karaykafa'nın cumhuriyet'e günâh çıkartığının vesîkasıdır. karşı nutuk.

(bkz. refik halit karay)

[\[reha yünlüel\] \(bb 3/'05\)](#)

Muhibbî

Nâm-ı diğer Kanûnî Sultan Süleyman. Osmanlı sultanları arasında en çok şiir yazan sultan şâir. Şiirlerinde Muhibbî, Meftûnî ve Âcizi mahlaslarını kullandı. Kanûnî Sultan Süleyman, biri Farsça olmak üzere iki Divân sahibi.

Muhibbî Divâni'nda 2799 gazel bulunuyor. Şîirlerinin toplamı 15935 beyite ulaşmaktadır. Divan edebiyatının en hacimli divâını kaleme alan şâir-sultan. Seyit Nesîmî'nin şîirini çok sevdiği ancak bunu herkesten gizlediği söylenir. Nesîmî'nin Nigârim dilberim yârim nedîmîm mûnisim cânîm/ Refîkîm hemdemîm ömrüm revânîm derde dermânîm matlalı gazeline Abîrim gevherim vârim habîbim mâh-i tâbânîm/ Enîsim mahrem-i râzîm güzeller şâhi sultanım matlai ile başlayan bir nazire (benzek) de yazdı.

[\[tuğrul asi balkar\] \(bb 3/'05\)](#)

Muhsin Batur

12 Mart döneminde, oğlu Enis istiyor diye, yurtdışından Troçki kitapları getirten 'baba'.

[\[ergun tavlan\] \(bb 4-5/'05\)](#)

Muzaffer Tayyip Uslu

Apollinaire'in şiirlerini "plastik dalavereler" olarak niteleyen şair.

[ergun tavlan] (bb 4-5/'05)

N

Narmanlı Yurdu

Ahmet Hamdi Tanpınar'ın bir dönem yaşadığı mekan. Şairlerin ressamların bir zaman gezinip durduğu garip şato.

[mehmet çilek] (bb 2/'05)

ne bıvaet ne krasivih jenşin a bıvaet malo vodki

(не бывает не красивых женщин а бывает мало водки)

Rusçada; "çirkin kadın yoktur, az votka vardır".

[samed karagöz] (bb 4-5/'05)

Nikolay Vasilyeviç Gogol

(Николай Васильевич Гоголь)

Bir çok rus yazarını *Palto*'sundan çıkartmış yazar.

[samed karagöz] (bb 4-5/'05)

"Nobel mükâfatı kazanan" Türk romancısı

MİT'in (o zamanki adıyla MAM) 6.3.1954 gün ve Em. Ş. 1.B 3075-1166 sayılı raporuna ve 1957 yılı fişlerine göre, Yaşar Kemal.

[ergun tavlan] (bb 2/'05)

O

Olumsuzlamak

Oğuz Demiralp'e göre, Fassbinder'in "başından beri" çekmiş olduğu tek fiil.

[ergun tavlan] (bb 2/'05)

Omega

Sembolik hali ω olan, Yunan alfabetesinin 24. harfi. Modern matematikte, sonsuzu nitelемek için kullanılır. İncil'de birkaç kez geçen, "Alfa ve Omega, birinci ve sonuncu, başlangıç ve son Ben'im" türü ifadelerden esinlenilerek kullanılmıştır.

[bekir gür] (bb 3/'05)

Orhan Veli Kanık

Döndüm baktım, bir edalı yâr gelir

13 Nisan 1914 tarihinde divan şiirinin başkenti İstanbul'da doğdu,

14 Kasım 1950 tarihinde şiirin başkentini değiştirdiği İstanbul'da yaşamını yitirdi.

Garip ya da Birinci Yeni denilen akımın öncüsü, kuramcısı. Bir Cevlâkî. Garip adlı kitap yüzünden -Melih Cevdet, Oktay Rifat ile birlikte- Garipçi diye anılır. Yirmi sekiz sayı süren *Yaprak* dergisi serüveni öncesinde, Ankara Erkek Lisesi'nde okul kooperatifinin parasıyla Oktay Rifat ve Melih Cevdet ile birlikte *Sesimiz* dergisini çıkarmışlardır. Biçemini belli eden ilk şiirlerini, yine, arkadaşları Oktay Rifat ve Melih Cevdet ile birlikte *Varlık* dergisinde yayımladı ve müthiş bir ilgi gördü. Şiir ve yazıları, *Varlık* dergisinden başka *İnsan*, *Ses*, *Gençlik*, *Küllük*, *İnkılâpçı Gençlik*, *Ülkü*, *Demet*, *İşte*, *Aile* gibi dergilerde yayımlanmıştır. İkinci Dünya Savaşına katılmayan ve katılmış kadar etkilenen Türkiye'de, Türk şiirini bir takım kalıp ve klişelerden, şairanelikten, yıpranmış benzetmelerden kurtardı, kısa ve basit ama vurucu bir söylem -eda- geliştirdi. Şiirin bilinen ve kabul gören sınır taşlarını yerinden oynattı. Yalın bir halk dili kullandı, yergi ve gülmeçeden yararlanarak, sıradan yaşantıların şiirinin de yazılabileceğini gösterdi.

Göllerde bu dem bir kamış olsam! (Ahmet Haşim)

Bir de rakı şısesinde balık olsam. (Orhan Veli)

Geldikçe nakd-i huşumuzu sarf eder gider
Çokdur bizim muhasebemiz nev-bahar ile
(Nabi)

*DELİ EDER İNSANI BU DÜNYA;
BU GECE, BU YILDIZLAR, BU KOKU,
BU TEPEDEN TIRNAĞA ÇIÇEK AÇMIŞ AĞAC?*
(Orhan Veli)

[tuğrul ası balkar] (bb 2/05)

"Ostře sledované vlaky" (Closely Watched Trains)

Jiří Menzel'in yönettiği, Çek yeni dalgasının en ünlü filmi. Züppelikler resmigeçidi.

[ergun tavlan] (bb 4-5/05)

osuruk bezi

Karıncalık Köyü türkmenlerince "şeffaf bez"e verilen isim.

[der. ali yavuz] (bb 4-5/05)

Ölüm

Büyük saat. Büyük şiir.

[mehmet çilek] (bb 2/05)

"Pera, fethedilmeyen İstanbul'dur"

Mithat Cemal'in, İstanbul'un killisini aradığıdır.

[ergun tavlan] (bb 2/05)

Peyami Safa

1899-1961 yılları arasında yaşamış Türk romancı ve düşünürü. Şair İsmail Safa'nın oğludur. İki yaşında yetim kalmış, fakirlik ve hastalık ile mücadele ederken kendini yetiştirmiş, hayatını yazı yazarak kazanmıştır.

Gençlik yıllarda önce pozitivizm ve materyalizmi benimsemiş, ancak daha sonra milliyetçi fikirleri savunmaya başlamıştır. Türk edebiyatında polemik türünde en çok yazıları olan yazarlardan biridir. Her ikisi ile de arkadaşlığı olan Necip Fazıl ve Nazım Hikmet, tartıştığı yazarlar içinde en çok tanınanlar arasındadır.

Düşünce alanında daha çok Batı ve Doğu meselesi ile ilgili çalışmaları vardır. Özellikle *Türk İnkılâbına Bakışlar*

adlı kitabında, Doğu ve Batı arasında Türkiye'nin mevkiiini tartışır. Doğu'nun mistik ruh yapısını ve Batı'nın matematik düşünce şeklini benimser.

Türkiye'de psikolojik roman türünün öncüsü sayılan romanlarında da sıkılıkla Doğu-Batı meselesini inceler.

Dokuzuncu Hariciye Koğuşu, Fatih Harbiye, Bir Tereddüdün Romanı, Matmazel Noraliya'nın Koltuğu ve Yalnızız, romanları arasında sayılabilir.

Döneminde yayınlanmış hemen her gazete ve dergide imzasına rastlanmaktadır. Bu gazete ve dergilerden *Kültür Haftası* ve *Türk Düşüncesi* gibi bazlarını bizzat neşretmiştir. Edebi, fikri ve siyasi eserlerinin dışında, daha çok geçinmek amacıyla ve Server Bedii imzasıyla yazdığı *Cingöz Recai* başlıklı polisiye serinin altı çizilmelidir.

Peyami Safalarındaki biyografik çalışmalar arasında Beşir Ayvazoğlu'nun *Peyami* isimli kitabı kapsamlı bir örnek teşkil etmektedir.

[Alpertunga Kara] (bb 2/05)

pusu

suskunluğun en selendiği kuytu yer.

[duygu güles] (bb 3/05)

R

reductio ad absurdum

İnşacılar, matematiği gelişkilerden ve anlamsızlıklardan kurtarmak için matematiği yeniden inşa etme gayesi ile yola çıkmışlardır. Onlara göre doğal sayılarından sonlu sayıda basamak ile inşa edilemeyen matematiksel önermeler, matematikten hariç tutulmalıdır. İnşacılarla göre, klasik matematik güvenilir değildir ve inşacı metodları yeniden inşa edilmeye ihtiyacı vardır. İnşacılar, Cantor'un (1) reel sayıların ispatı türü inşa edilemeyen ispatları ve Aristo'dan beri yürürlükte olan hariç tutulan orta ilkesi veya üçüncü seçenek olanaksızlığı ilkesinin ("law of excluded middle: tertium non datur") kullanıldığı ispatları reddederler. Klasik veya ikili mantıkta bir şey doğru değil ise yanlıştır; üçüncü bir seçenek yoktur. İnşacılarla göre ise, doğruluğu veya yanlışlığını bilmediğimiz bir şey hakkında bir kabule gidermeyeceğimizi, belirsiz türünden üçüncü bir şıklık da olduğuna inanırlar. Dolayısıyla temelde üçüncü seçenek olanaksızlığı ilkesinin kullanıldığı *reductio ad absurdum* veya olmayana ergi yönteminin kullanıldığı ispatları kabul etmezler. İnşacılar, böylece klasik mantığı revizyona tabi tutmayı amaçlamışlardır. 1920'lerden itibaren Alfred Tarski (2), Emil Post (3) ve Jan Lukasiewicz (4) gibi mantıkçılar, 'çok-değerli mantık' üzerine ilerlemeler sağlamışlar ve bunların tutarlı olduklarını göstermişlerdir. Bu sistemde, doğru ve yanlış gibi ikili doğruluk değeri yerine; doğru, yanlış ve belirsiz olmak üzere üçlü doğruluk değeri söz konusudur. Olmayana ergi yöntemi reddedildiği için, geleneksel Aristo mantığına alternatif mantık sistemleri böylece geliştirilmiştir. Gelinen durum ilginçtir; mantıkçı Alonzo Church'ün (5) belirttiği üzere, "kuşkusuz mantık olarak kullanılması olası birden fazla formel sistem bulunmaktadır ve bu

sistemlerden biri, bir başkasından daha hoş veya daha uygun olabilir, ancak bu uygun olanın doğru olduğu ve diğerinin yanlış olduğu anlamına gelmez”.

- (1) Cantor (1845-1918): Yahudi kökenli Alman matematikçi. Küme kuramının kurucusu sayılır ve sonsuzluk analizi üzerine yaptığı çalışmalar ile bilinir.
- (2) Tarski (1901-1983): Polonyalı mantıkçı. Kurt Gödel'le birlikte yirminci asırın en önemli mantıkçılarından sayılır. Sembolik mantık ve dil felsefesine katkıları ile tanınır.
- (3) Post (1897-1954): Polonyalı bir Yahudi aileden doğma Amerikalı mantıkçı. Alan Turing'den bağımsız olarak, soyut bir bilgisayar modeli geliştirmiştir.
- (4) Lukasiewicz (1978-1956): Mantık üzerine önemli çalışmaları ile bilinen Polonyalı matematikçi.
- (5) Church (1903-1995): Amerikalı mantıkçı. Mekanik yollarla çözümü olmayan soruların varlığını ispatlamıştır. Çalışmaları, ilk bilgisayar dillerinin gelişmesini etkilemiştir.

[bekir gür] (bb 4-5/'05)

Rıfat Ilgaz

Hababam Sınıfı'nın Güdüük Necmi'si.

[ergun tavlan] (bb 3/'05)

Ρουσφετολόι [rusfetoloi] : < Rüşvet + λόγος (logos).

Aθέμιτη εξυπηρέτηση / Favoritisme.

[thiresia choremi] (bb 4-5/'05)

Ryuunosuke Akutagawa

(芥川龍之介 – Ryûnoske Akutagawa)

Keyif kaçırcı, kafa karıştırıcı hikayeler yazan bir Japon. Souseki Natsume'nin (夏目漱石 – Sôseki Natsime) öğrencisi. Yüz kadar hikaye yazmış. Kurosawa, Akutagawa'nın hikayelerinden ikisini – Korunun İçinde (轟の中 / Yabu no Naka – Yabu no Naka) ve Raşomon (羅生門 / Rashoumon – Raşômon)- birleştirerek meşhur filmi Raşomon'u çekmiş. Yabu no Naka'nın içindeki çözülemeyen cinayet hikayesi neredeyse yüz yıldır tartışılmış ve « *gerçek korunun içinde saklıdır* » diye bir sözün atasözü gibi yayılmasına sebep olmuş.

[alpertunga kara] (bb 3/'05)

Sandor Petöfi

"Dörtnala üstlerine gelen düşman atlılarına doğru, duyurmadığı birtakım sözler söyleken" öldürülen Macar şair.

[Ölümü ya da ortadan kayboluşuya ilgili sayısız söyleti vardır. Ama en güzelini (yukarıda, tırnak içinde) Melih Cevdet Anday uydurmuştur.]

[ergun tavlan] (bb 3/'05)

Saru mo ki kara ochiru

(猿も木から落ちる – Saru mo ki kara oçiru)

"Maymun bile ağaçtan düşer" anlamına gelen bir japon atasözü.

[alpertunga kara] (bb 3/'05)

sevgilimin mezarında

mehmet rıfat ılgaz'ın onaltı yaşında yazdığı ve kastamonu nâzikler dergisinde yayınlanan ilk şiri.

iç. bir yudum insan: rıfat ılgaz/nebil özgentürk-199?

[\[reha yünluel\] \(bb 4-5/'05\)](#)

"Sezai Karakoçun şiirlerini yağmalayan" şair

Veysel Çolak'a göre, İsmet Özel.

[\[ergun tavlan\] \(bb 2/'05\)](#)

Sır

İlhan Berk'in Fransız kardeşi Marcellin Pleynet yazmış: "her şeyi ağzının içinde söylemek / ağzının içinden alıyorum dediğini".

[\[mehmet çilek\] \(bb 2/'05\)](#)

"Sinemada rejisör mühendistir"

"Filmoloji Kongresi azası" Ahmet Hamdi Tanrıyar'ın, (Edebiyat Fakültesi) öğrencilerine sinemayı anlatlığıdır. Cesaret yılları: 50'ler. (bkz. Tanrıyar'ın sinema/tiyatro kıyaslaması)

[\[ergun tavlan\] \(bb 3/'05\)](#)

Souseki Natsume (夏目漱石 – Sôseki Natsûme)

Bin yenlik banknotların üzerinde resmi bulunan adam. Hikaye ve romanlar yazmış. On Gecenin Rüyaları (夢十夜 / Yume Juuya – Yume Cûya), Kalp (心 – Kokoro – Kokoro), Küçük Bey (坊ちゃん / Bocchan – Boçcan) isimli eserleri var.

Japonya'da modern edebiyatın öncüsü sayılıyor. Başka bir meşhur Japon yazarının hocası aynı zamanda : Ryuunosuke Akutagawa (芥川龍之介 – Ryûnosuke Akutagawa).

[\[alpertunga kara\] \(bb 3/'05\)](#)

Strasbourg kazları

John Fowles'a göre, akademisyenler.

[\[ergun tavlan\] \(bb 4-5/'05\)](#)

Şair

"Şair, şiir yazan kimse değil, onun ötesinde bir varlıktır. Bir tavırdır ve şiirinin de üstünde bir yerededir. Rimbaud'nun dediği gibi başkalarıdır da o. Hem en çok kendisi hem başkaları" (Cemal Süreya)

[\[mehmet çilek\] \(bb 2/'05\)](#)

"Şiir benimle bitti!"

Yahya Kemal'in şiirle uğraşan iki gence (Tanrınar ve Dıranas) "boşuna uğraşmayın" anlamında söylediği talihi yok, bahti kara sözler.

[\[ergun tavlan\] \(bb 1/'05\)](#)

"Şiir kontrol hâpi almayan şairlerden korkunuz!"

Bir Necatigil aforizması. Hoş. Boş.

[\[ergun tavlan\] \(bb 2/'05\)](#)

Τ

Τζάμπα, Τσάμπα [dzába, tsába] : < turc. Caba.

Δωρεάν (argot: Τσαμπέ) / Gratuitement.

[*thiresia choremi*] (bb 4-5/'05)

Τζάμπα και βερεσέ [dzába ke veresé] : < turc. Caba, Veresiye.

Χωρίς σοβαρό λόγο / Sans raison importante.

[*thiresia choremi*] (bb 4-5/'05)

Tanrınar'ın sinema/teatro kıyaslaması

50'ler Türkiyesi'nden cesaretin moda olduğunu da gösteren kıyaslama:
"Sinema tiyatronun attığı hareketleri ele alır, meselâ Ophelia'nın suya atlayışını gösterir, teatro ise ölüsünü getirir."

(bkz. "Sinemada rejisör mühendistir.")

[*ergun tavlan*] (bb 3/'05)

Τεφτέρι, Δεφτέρι [teftéri, δeftéri] : < turc. Defter.

Τετράδιο στο οποίο κρατά κανείς λογαριασμούς / Cahier où l'on tient des comptes.

[*thiresia choremi*] (bb 4-5/'05)

Turgut Uyar

Üsküplü Yahya ve Bağdadlı Haşim'den sonra İstanbul şiirinin başına geçmiş üçüncü taşralı, Tonyalı.

[*ergun tavlan*] (bb 1/'05)

Turgut Uyar

"kavanozda biraz kahve / kutuda biraz ekmek / insanda biraz acı". Kırık saatlerin tamircisi.

[*mehmet çilek*] (bb 2/'05)

Türbe bekçisi

Fuzülî.

[*ergun tavlan*] (bb 2/'05)

Türklerin Emile Zola'sı

Abdülhak Hâmid'e göre, Hüseyin Rahmi Gürpınar.

[*ergun tavlan*] (bb 4-5/'05)

21

"Umumhane gerçekçileri"

60'lardan eleştiri karesi: "öznelci" Sezer Tansuğ, nesnelcileri tanımlıyor.

[*ergun tavlan*] (bb 2/'05)

N

X

Velibor Çoliç

Bombalar, toplar, serseri kurşunlar altında, Bosna'daki evinin çatısına kapanıp romanlar yazan adam. Efsunu, kapatıldığı kamptan kaçarken işe yaramadı: yaralandı. Şimdi Fransa'da yaşıyor.

[ergun tavlan] (bb 4-5/'05)

Βερεσέ [veresé] : < turc. Veresiye.

Χωρίς άμεση πληρωμή, με πίστωση /
Sans payer directement, à crédit.

[thiresia choremi] (bb 4-5/'05)

Virgül

"Virgül'ü (sıfır ile birlikte) Mayaların bulduğunu okudum" (İlhan Berk)

[mehmet çilek] (bb 2/'05)

X

Cebirin olmazsa olmazı. El-Hârizmî, *Cebir* adlı kitabında bilinmeyeni ifade etmek için *el-şey* tabirini kullanmış. Bu şey öyle bir şey ki, matematiğe yeni bir ontolojik imkan sunmuş. Modern sembolik matematikte, Latin alfabelisinin son harfleri olan x, y, ve z bilinmeyen değişkenleri ifade etmek için (italik olarak) kullanılır. Bilinmeyen sabit sayılar ise, Latin alfabelisinin ilk harfleri olan a, b ve c ile (italik değil) ifade edilmiştir. ayrıca bkz. *cebir*

[bekir gür] (bb 3/'05)

W. K. Wimsatt

Edebiyat mühendisi. Yani, mühendis.

[ergun tavlan] (bb 2/'05)

y

Yahya Kemal Beyatlı

"Akıncı cedlerinin ihtirasını duyan" şair. Hiç askerlik yapmadı.

[ergun tavlan] (bb 4-5/'05)

"Yalnızca edebiyatın, edebiyatçının değil, dergilerin de başkenti İstanbul'dur."

90'lardan eleştiri karesi: herkesten şışman Fethi Naci'nin Anadolu dergilerine orta parmağını gösterdiğidir.

[ergun tavlan] (bb 2/'05)

Yasunari Kawabata

(川端康成 – Yasunari Kawabata)

Nobelli Japon. Kyoto (古都 / Kyouto - Kyôto), İzu Dansözü (伊豆の踊子 / Izu no Odoriko - İzu no Odoriko]), Uyuyan Güzel (眠れる美女 / Nemureru Bijou - Nemureru Bicô), Go Ustası (名人 / Meijin - mî-cin)'nı yazmış.

[alpertunga kara] (bb 3/'05)

Yaşar Nabi Nayır

Şiirleri ortaokul ders kitaplarına alındığında, kendisi henüz lise öğrencisi olan şair.

[ergun tavlan] (bb 3/'05)

Yavuz Turgul

Montaj masasında, filmlerinde anlattığı

hayat kadar acımasız olamayan yönetmen. Mantıkla arası yoktur. Yazısı iyi, fotoğrafı mükemmelidir.

[ergun tavlan] (bb 4-5/'05)

"Yazı yazmadan önce mutlu yıllar yaşadım."

Gustave Flaubert'in, çocukluğuna dönüp baktığıdır.

[ergun tavlan] (bb 2/'05)

Γλέντι [yléndi] : < Eğlence.

Διασκέδαση / Le divertissement.

[thiresia choremi] (bb 4-5/'05)

Yusuf Atılgan

Bir içişlik anıtı. Görmemiş eleştirmenin oğlu olmuş...

[ergun tavlan] (bb 3/'05)